

Witam w nowym roku 2021 😊

PRACA DOMOWA NR 8 (18-22.01.2021)

UWAGA!

Odpowiedzi na polecenia proszę zapisać w zeszycie, na kartach lub w postaci tekstu w programie Word. Proszę je odesłać na adres e-mail: m.tomporek@mos4.elodz.edu.pl lub przez komunikator Messenger do **25 STYCZNIA 2021 r.** w postaci zdjęć (screenów) lub pliku tekstowego.

Brak pracy w terminie skutkuje oceną niedostateczną.

W razie problemów technicznych, osobistych i innych, proszę o kontakt.

Proszę wykonać następujące *polecenia z podręcznika* „Zrozumieć świat 2” Elżbiety Nowosielskiej i Urszuli Szydłowskiej:

Temat I: Co możemy zrobić dla innych?

1. Przeczytaj wiersze: „Bezradność” Józefa Barana i Żebrak Lechosława Kaczmarka. Korzystając z różnych źródeł, wyszukaj informacje o autorach tych wierszy. Następnie wykonaj pisemnie zadania pod wierszami, nr 1-4.

Temat I: Wyrazy przeciwstawne, czyli antonimy.

1. Wpisz do zeszytu informacje o **antonimach** i wykonaj ćwiczenia nr 1, 2, 3 (podręcznik, strona 181).

2. Skorzystaj z linków:

- <https://antonimy.net/>
- <https://www.wprost.pl/quizy/jezyk-polski/10319171/antonimy-czyli-wyrazy-przeciwstawne-sprawdz-czy-potrafisz-je-podac.html>
- <https://www.bryk.pl/wypracowania/jezyk-polski/tematy-wolne/1010730-co-to-sa-antonimy.html>

Józef Baran → s. 18

poezja

Bezradność

Co mogę zrobić

dla tego dziadka siedzącego
na dworcowym koszu od śmieci
i czekającego na ostatni pociąg który
ma już parę lat spóźnienia

dla tego obolałego łachmana
który słyszy czuje myśli
dla którego ten dworzec
jest ostatnim domem
z domownikami nie znającymi się nawzajem
i śpieszącymi każdy do swojego pociągu

jego twarz ożywia się na chwilę
kiedy wkładam mu do ręki
parę złotych litości
– kupię sobie za to pastylki na ból głowy
i jakoś przeczeka do rana

Józef Baran *Mała kosmogonia*, Kraków 1994

z życia twórcy...

Lechosław Kaczmarek (ur. 1955) – poeta. Debiutował w 1972 roku w prasie literackiej. W 1981 roku wyjechał do Francji, później mieszkał w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie. Po powrocie do kraju osiadł w Poznaniu. W roku 2011 ukazał się jego tomik poetycki *Moje światy*.

Lechosław Kaczmarek

Żebrak

Kucał na Placu Zrozumienia
okaleczony przez życie
wyciągał rękę
po brzęczącą dobroć

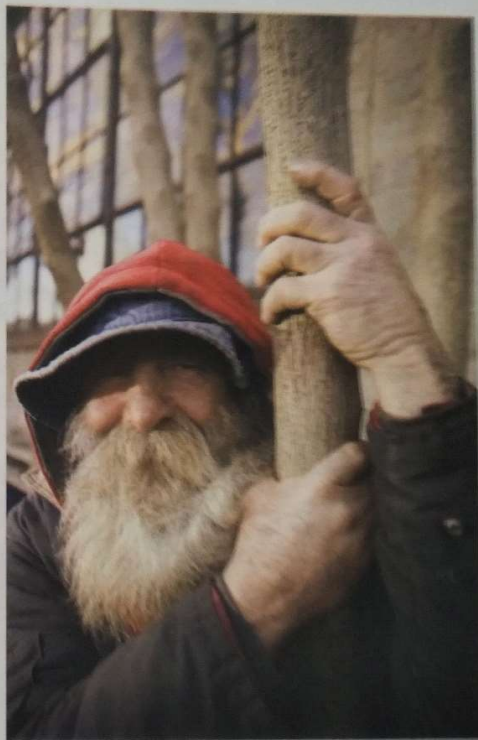
- czasami garściami rzucałą
- czasami dla zasady

Byli też tacy którzy na placu tym
znaleźli się przez przypadek
i widząc żebraczą niepełność
czarną rzucali drwinę
Podnosił wtedy twarz
z wypisanym życiorysem

- usta z których odszedł uśmiech
- oczy po brzeg wypełnione cierpieniem

I stawał się tak wielki
że drwina nie sięgała go

Potem gdy już opuścił głowę
znowu przygaśł i zszarzał
a za dobroć mówił
dzięki

Lechosław Kaczmarek *Moje światy*, Warszawa 2010

POLECENIA

1. Nazwij uczucia, które towarzyszyły ci w czasie lektury tych dwóch utworów: *Bezradność* i *Żebrak*.
2. Odszukaj wersy, które apelują do wrażliwości czytelnika na ludzką krzywdę i tworzą nastroj wierszy.
3. Objaśnij znaczenie metafor: „pociąg, który ma już parę lat spóźnienia”, „obolały łachman”, „parę złotych litości”, „siedział na Placu Zrozumienia”, „wyciągał rękę po dobroć”.
4. „Co mogę zrobić...?”. Odwołaj się do kwestii poruszonych w wierszach i przygotuj odpowiedź na to pytanie. Weź pod uwagę swoje realne możliwości działania.

Wyrazy przeciwstawne, czyli antonimy

Antonimy to wyrazy o treściach przeciwstawnych, np. *ciepło – zimno; jasno – ciemno; radość – smutek; góra – dół*.

1. Do podanych wyrazów dopisz w zeszycie antonimy.

a) przyjaciel	d) głupota	g) choroba	j) noc
b) szczęście	e) upał	h) chudzielec	k) biedny
c) pracowity	f) nienawiść	i) zwycięzca	l) słodki

2. Połącz w pary wyrazy o kontrastowych znaczeniach.

prawa, porażka, nagradzać, światło, suchy, sukces, ciemność, mokry, chwalić, lewa, karać, ganić, wydłużać, przód, skracać, smucić się, tył, wierny, krzywy, niewierny, prosty, cieszyć się.

3. W podanym wierszu odszukaj pary antonimów. W jakim celu autor posłużył się nimi? Napisz w zeszycie krótką notatkę na ten temat.

Wagi

Niebo było mi światłem, a piekło ciemnością,
Oboje miałem w duszy będącej rozstajem
Między upadku strachem i wzlotu radością,
Co wiecznie walcząc z sobą zmagają się wzajem.

Leopold Staff

Zapamiętaj! Antonimy są stosowane w celu wydobycia kontrastów myślowych i uczuciowych.

William Blake [czyt.: tyliam blejk]
Wielki czerwony smok i niewiasta
wzrost w słońcu, 1810